

מיקוד החומר לבחינת המתכונת ולבחינת הבגרות בלשון עברית לשנת תשפ"ג

(מתאים למועדי חורף, קיץ ומועד ב' – תחום העמקה : צורות)

מה ירד במיקוד	מה יילמד	
<p>פרק זה לא יכלול כתיבת עמדה אישית מנומקת בהיקף מצומצם בזיקה לטקסטים.</p>	<ul style="list-style-type: none"> מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו ערכים אנציקלופדיים וויקיפדיים מאמרי עמדה ושכנוע טקסטים שימושיים טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים טקסטים בלתי מילוליים, כגון קריקטורות ואיורים ייתכנו שאלות בכל ממדי ההבנה : איתור מידע, הבנה (פרשנות והיסק), הערכה ביקורתית ורפלקציה. במקצת משאלות ההבנה ייבדקו גם היבטים של ניסוח, מבע ותקינות. כתיבה הממזגת בין שני טקסטים למטרת סקירה בהתאם לרכיבי התוכן במטלה 	<p>הבנת הנקרא וכתיבה ממזגת (הבעה בכתב)</p>
<p>פרק זה לא יכלול שימוש תקני של שם המספר בשברים וגם לא שימוש תקני במילות היחס.</p>	<ul style="list-style-type: none"> שימוש תקני בשם המספר : בצורות ובהתאם ; הסוג : המספר המונה (היסודי) לרבות תאריכים, המספר הסודר והמספר הסתמי הגייה תקנית של אותיות השימוש (וכל"ב) בהצטרפותן לשם המספר ⁽¹⁾ ⁽¹⁾ בשאלון המותאם לא תיכלל הגיית אותיות השימוש בהצטרפותן לשם המספר. 	<p>שם המספר ואותיות השימוש וכל"ב</p>
<p>פרק זה לא יכלול ניתוח, יצירה והטיה של פעלים לפי שורש, בניין, גוף, זמן או דרך בגזרות : חפ"ץ, נפ"א וכפולים (ע"ע).</p> <p>פרק זה לא יכלול ניתוח, יצירה ומיון לפי שורש ומשקל של שמות בגזרות חפ"ץ וכפולים (ע"ע).</p> <p>הערה : יינתנו פעלים ושמות מגזרות אלה הנוטים על דרך השלמים.</p> <p>פרק זה לא יכלול דרכי היווצרות השורשים המרובעים, השורשים התנייניים והשורשים גזורי השם.</p> <p>פרק זה לא יכלול תיקוני הגייה (הבחנה בין מילה שהגייתה משובשת ובין מילה שהגייתה תקנית).</p>	<ul style="list-style-type: none"> זיהוי חלקי הדיבור : שם עצם, שם תואר ופועל ; וזיהוי צורות הבינוני. ניתוח, יצירה והטיה של פעלים לפי שורש, בניין, גוף, זמן או דרך (ציווי ושם הפועל). תידרש עמידה על הקשר בין צורות הפועל למשמעות ולשימוש שלהן בטקסט וביחידות השיח. ניתוח, יצירה ומיון של שמות לפי שורש ומשקל הפעלים והשמות יהיו מהגזרות האלה : שלמים, מרובעים, חפ"ץ⁽²⁾, נפ"א, נל"א, נל"ה, נל"ו, נע"ו, לרבות שורשים מורכבים ושורשים בעלי עיצורים גרוניים⁽³⁾. משמעויות עיקריות וברורות של הבניינים : פעיל וסביל, זיהוי הפעלים הסבילים ומטרת השימוש בהם בטקסטים וביחידות השיח, המרת הצורות מפעיל לסביל ולהפך. ניתוח, יצירה ומיון של שמות לפי דרכי התצורה האלה : שורש ומשקל, בסיס וצורן גזירה (תחילי וסופי), בסיס ובסיס (הלחם בסיסים והרכב בסיסים), ראשי תיבות (נוטריקון) הרחבת אוצר המילים באמצעות שאינה מלעז משמעויות המשקלים לרבות שמות הפעולה הבחנה בין צורני נטייה לצורני גזירה ומשמעויות הצורנים שיקולי הדעת בחידושי מילים בלשון התקנית והתת-תקנית. יש לעמוד על משמעות התחדישים ועל שיקולי הדעת הדקדוקיים והסמנטיים. דיוקי הגייה בהקשר : בחירה בין שתי צורות תקניות בהקשר נתון, כגון : נוֹצְרוֹת / נוֹצְרוֹת ; כְּנֶסֶת / הַכְּנֶסֶת. ⁽²⁾ בשאלון המותאם לא ייכללו פעלים ושמות מגזרת חפ"ץ. ⁽³⁾ בשאלון המותאם לא ייכללו פעלים ושמות בעלי עיצורים גרוניים הגורמים לשינוי הניקוד והגיית המילה. 	<p>מערכת הצורות</p>